

פתיח התורה

הרב שלמה לוונשטיין שליט"א

לקט פירושים מתוך שיעור פרשת שבוע
בביהכ"ס "דברי שיר" רח' זכריה 4 ב"ב יום חמישי בשעה 22:00

גליון מספר 127

בשלח תש"ע

"וירדפו מצרים וישיגו אותם חונים על הים כל סוס
רכב פרעה וחילו" (יד ט)

לכאורה הפסוק כתוב בצורה לא מסודרת. והיה צריך
לכתוב וירדפו מצרים כל סוס רכב פרעה וחילו וישיגו
אותם חונים על הים?

ומפרש ה"כרם לדוד" על פי המבואר במדרש רבא
שמות כג יד, שבני ישראל היו נדמים בעיניהם כאילו הם
חייליהם וכסוסים נקבות על כן רדפו אחריהם לתוך
הים. וזה מה שאמר הכתוב: וישיגו אותם חונים על
הים, ומה ראו? כל סוס פרעה וחילו, כי דימו בנפשם
שזהו חיל פרעה.

"ויבקעו המים" (יד כא)

וקרע לנו את הים.

בעומדם על ים סוף, היו ישראל נתונים בפחד נורא. שכן
חיל מצרים מנה מליון ושמונה מאות אלף חיילים [ולפי
דעה שניה במדרש - שמונה עשרה מיליון חיילים! ולפי
דעה שלישית במדרש מאה ושמונים מיליון!]. שש מאות
רכב בחור [הם המובחרים שבהם], כולם עטורי
תכשיטים, בעלי בטחון עצמי שופע, ובראשם פרעה.

עם ישראל עמדו על הים ופחד פחדים אחז בהם. הים
לפניהם המצרים אחריהם, הם שומעים אותם מרחוק
נוהמים: "ארדוף אשיג אחלק שלל", ואינם יודעים את
נפשם מרוב פחד!!

מה עושים?

התחילו בני ישראל לתת עצות לקב"ה; "ארבע כתות
נעשו ישראל על הים: אחת אומרת נפול לים [נתאבד],
ואחת אומרת נחזור למצרים [נתנצל ונאמר להם
שהתבלבלנו...], ואחת אומרת נעשה מלחמה כנגדן [גם
למות בקרב זה משהו...], ואחת אומרת נצווה כנגדן"
(ילקו"ש רמז רלג).

"ויהי בשלח פרעה את העם וגו' וחמושים עלו בני
ישראל מארץ מצרים" (יג יח)

פתח ב"עם" וסיים ב"בני ישראל!"

מפרש בספר "כרם לדוד" כי בני ישראל הם בני עליה
אשר בטחו בה' ולא פחדו משום מלחמה. ולכן עלו עם
כלי נשק ממצרים. חמושים, כי בטחו שינצחו ביום קרב,
ואנשים אלו לא יחזרו למצרים בראותם מלחמה. בל
העם דהינו קטני אמונה, לא רצו להלחם בגלל חסרון
אמונתם ואם היו רואים מלחמה, היו שבים למצרים.
ובשבילם הסב הקב"ה דרך ים סוף.

וזה שאמר הכתוב: "ויסב אלוקים את העם" כנ"ל "פן
ינחם העם" וגו'. ומפרש מה הסיבה רק בשביל העם כי
בעבור בני ישראל לא היה צורך לזה, כי "וחמושים עלו
בני ישראל" ולא היו חוזרים גם אם יראו מלחמה בגלל
בטחונם בה'.

"זה קלי ואנוהו אלוקי אבי וארוממנהו" (טו ב)

אומר ר' מאיר מפרמישלן זצ"ל שיש יהודים שכל
עבודת ה' שלהם מתבססת על זה שאבא שלהם גם עשה
ככה... הוא לא יודע למה, הוא לא יודע בשביל מי והוא
לא יודע בשביל מה, אבל אבא שלי עשה וכמצות אנשים
מלומדה גם אני עושה. אנשים אלו גורמים שלא תהיה
השראת השכינה בישראל. לעומת זאת, אלו האנשים
שעושים לשם שמים, יודעים בשביל מה ובשביל מי,
אנשים אלו גורמים שהשכינה תשרה בעם ישראל
וכביכול בונים נווה, בית לשכינה.

וזה מרומז במקרא קודש שלפנינו "זה קלי" – כשאדם
עובד את ה' מתוך הלב, לשם שמים, אז "ואנוהו" אני
בונה לו נוה. אבל "אלוקי אבי" כשאדם עובד את ה' רק
משום שזה אלוקי אבי, בזה הוא גורם "וארוממנהו"
שהשכינה תעלה למעלה ולא תשרה בישראל.

כשנחתנו, חייגתי מיד את המספר של שלמה, וענתה לי מזכירה אלקטרונית בספרדית, ואז נזכרתי שהחליפו את הקידומות של הפלאפונים במקסיקו. בקיצור: אין לי אפשרות להתקשר אליו.

חשבתי לעצמי: לא נורא, בודאי אשתו נמצאת בבית והיא תעזור לי.

צלצלתי לביתם, וענתה לי המשרתת הגויה שלהם, בספרדית כמובן: "בואנו" (למנקד בו עם חולם א עם צירה ואו השני ג"כ חולם) [שלום בספרדית]. נסיתי לגמגם משהו על שלמה ועל יהודית אשתו, אך היא לא הבינה מה רוצים ממנה וניתקה את הטלפון.

נו, עכשיו אני תקוע.

ועדיין לא התייאשתי. חשבתי לעצמי: הרי במשטרת הגבולות תמיד יש תור ארוך. היה זכור לי שבכניסה לארה"ב הוצרכתי להמתין למעלה משלושת רבעי שעה, וחשבתי שגם כאן יהיה כך. שלושת רבעי שעה זה זמן ארוך, ובזמן הזה ודאי אמצא איזה יהודי שיעזור לי.

הגעתי לאולם והנה הוא ריק! אין שום תור, רק אני הייתי שם ועוד ששה פקידים... ומה עכשיו?

הכנסתי את הטופס בתוך הדרכון שלא יראו את החלק הלא ממולא, נגשתי לפקידה ואמרתי לה באנגלית עילגת: 'אינני דובר אנגלית כל כך טוב...'. אבל גם היא לא הבינה אנגלית, ולכן הפנתה אותי לפקיד השני שהוא דובר אנגלית.

לא היתה לי ברירה. נגשתי לפקיד ההוא ואמרתי לו באנגלית: 'אינני דובר אנגלית, החבר שלי נמצא בחוץ. התכוונתי שיקרא לו כדי שיתרגם.

הפקיד הביט בי במבט חודר ואמר: "אם אינך יודע אנגלית, אז תדבר עברית!"...

אני על כל האפשרויות חשבתי, אבל על אפשרות כזו, שפקיד במקסיקו ידע עברית - על זה לא חשבתי...

הקב"ה יודע טוב יותר מאיתנו איך לעזור לנו! תפקדינו הוא להתפלל ולא לתת לו עצות...

אבל משה רבינו דחה את כל ההצעות ואמר: לאלו שאמרו נקפוץ לים אמר "התיצבו וראו את ישועת ה' אשר יעשה לכם היום... לאלו שאמרו נחזור למצרים אמר משה, "כי אשר ראיתם את מצרים היום לא תוסיפו לראותם עוד עד עולם". לאלו שרצו להילחם אמר משה "ה' ילחם לכם". ולאלו שרצו לצווח אמר "ואתם תחרישון". [וע"ז? אמר שלמה המלך: "לסוסתי ברכבי פרעה" - דהיינו: כשסוסי פרעה רדפו אחריכם "דמיתך רעייתי" - דוממתי אתכם, אמרתי לכם "ואתם תחרישון"].

ובענין הסכנה מהמצרים אומר הקב"ה למשה: דבר אל בני ישראל וייסעו!

הקב"ה פתח את הים ובני ישראל נכנסו פנימה והלכו בתוך הים ביבשה. על כזה פתרון אף אחד לא חלם!...

אני עצמי זכיתי להרגיש הרגשה מעין זו לא מזמן, כשטסתי משיקגו למכסיקו. שיקגו נמצאת בארה"ב והשפה המדוברת שם היא אנגלית, ואילו במקסיקו מדברים ספרדית. ואני את שתי השפות הללו לא זכיתי להכיר...

כשאדם נוסע במטוס למדינה זרה, לפני הנחיתה נותנים לו שאלון, ובו עליו למלא את כל פרטיו האישיים: שמו, מאיזו מדינה הוא מגיע וכו'. כך ידעו מי הוא ומה טיבו.

גם בטיסה שלי קיבלתי שאלון כזה. הבעיה היתה שהמסמך הזה היה כתוב באנגלית ומתורגם לספרדית ואני לא ידעתי מה לכתוב. איכשהו הצלחתי לכתוב את שמי וגם לציין שאני ישראלי. הבטתי מסביבי, אולי מישהו מהנוסעים יוכל לעזור לי למלאות את השאלון, וראיתי שהמטוס ברובו ריק. ישבו שם כמה גויים מכסיקנים, וזהו.

מה עושים? התחלתי להתפלל ולומר פרקי תהילים.

לפתע עלה בראשי רעיון: בפלאפון שלי יש את המספר של המארח שלי, שלמה שמו, והוא אמור לחכות לי בשדה התעופה. מיד כשאנחת אדליק את הפלאפון, אתקשר אליו, אקריא לו מה כתוב בפתק והוא כבר יסביר לי מה עלי לעשות.

